

Národy (2)

Texty na tento týden

Gn 2,9–17; Da 2,31–35; Iz 17,12.13; Da 7,1–3; Ř 3,10–19; Zj 12,15.16; Zj 10,1–11

Základní verš

„Dost už! Uznejte, že já jsem Bůh. Budu vyvyšován mezi pronárody, vyvyšován v zemi.“ (Ž 46,11)

V průběhu dějin se našli lidé, kteří tvrdili, že Božím záměrem bylo, aby člověk padl do hříchu. Podle nich Bůh naplánoval hřích a smrt člověka, na základě čehož mohl pak v osobě Ježíše zemřít na kříži. Podle těchto teorií mohl Bůh jen prostřednictvím oběti na kříži jasně a působivě ukázat hloubku své lásky k lidstvu. Toto uvažování vlastně tvrdí, že Bůh potřeboval, aby lidstvo zhřešilo.

Takový pohled na Boha je hrozný a žalostný zároveň. Nikdy nebylo Božím záměrem, aby satan nebo lidstvo padli. Vzpoura satana a potom i lidstva byla tragédií s nesmírně nešťastnými následky. Vždyť kdyby naši první rodiče nezhrěšili, naše radost v Bohu mohla být již od stvoření úplná a dokonalá.

Tento týden se budeme nadále zabývat problémy způsobenými pádem a touhou po lidské vládě v protikladu k Boží vládě. Tyto pravdy jsou působivě zjeveny v knize Daniel. Tato kniha jasně ukazuje, že Bůh měl pravdu, když varoval svůj lid před následky, které s sebou přinese odvrácení se od něho a touha po pozemských panovnících. Stalo se však přesně to, před čím Bůh varoval. Boží lid dostal místo Boží vlády pozemské panovníky, tedy hříšníky, kteří vládnou hříšníkům. Taková kombinace pokaždé vede ke stále většímu zlu.

Osnova lekce

Už od počátku Bible je patrný kontrast mezi sobeckými snahami různých „národů“ a „království“, a principy „Božího království“. V této lekci uvidíme, jak tento dějinný rozpor představují hlavní prorocké obrazy z knihy Daniel a Zjevení, a jak i tyto lidi chce Bůh oslovit.

- ▶ Gn 2,8–17: Boží varování před následky vzpoury (neděle)
- ▶ Da 2: Prorocký pohled na boj mezi „královstvími světa“ a „Božím královstvím“ (pondělí)
- ▶ Da 7: Prorocký pohled na boj mezi „královstvími světa“ a „Božím královstvím“ (úterý)
- ▶ Zj 13: Stabilita Boží vlády a bouřlivá rozervanost světa (středa)
- ▶ Zj 10,8–11: Závěrečné poselství všem národům (čtvrtek)

ÚPLNĚ PRVNÍ PŘIKÁZÁNÍ

⁸A Hospodin Bůh vysadil zahradu v Edenu na východě a postavil tam člověka, kterého vytvořil. ⁹Hospodin Bůh dal vyrůst ze země všemu stromoví žádoucímú na pohled, s plody dobrými k jídlu, uprostřed zahrady pak stromu života a stromu poznání dobrého a zlého. [...] ¹⁵Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil. ¹⁶A Hospodin Bůh člověku přikázal: „Z každého stromu zahrady smíš jíst. ¹⁷Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho pojezl, propadneš smrti.“ (Gn 2,8.9.15–17)

Osobní studium

Zahradu Eden byla pro první lidi učebnou, místem, na kterém se měli prostřednictvím vztahu se stvořením neustále učit o Stvořiteli. To se mělo týkat nejen prvních lidí, ale také všech jejich potomků. „Adam a Eva nebyli jen dětmi v Boží otcovské péči, ale i studenty přijímajícími naučení od vševědoucího Stvořitele. Navštěvovali je andělé a mohli se přímo stýkat se svým Tvůrcem. Byli plní síly, kterou jim dodával strom života. Jejich intelektuální schopnosti byly jen o málo menší než rozumové schopnosti andělů. Sám věčný Tvůrce a Udržovatel všeho odhaloval jejich myslí přírodní zákony.“ (PP 50.51; NUD 17)

Přečti si text Gn 2,8–17. Jaký byl první příkaz, který dal Bůh lidstvu. Proč byl tak důležitý?

Ve verši 16 se poprvé objevuje hebrejské sloveso *cava* („přikázat“). Bůh dává lidem příkaz nejíst ze stromu poznání dobrého a zlého (Gn 2,16.17). O co vlastně šlo? A vůbec, proč by měl Bůh zakazovat nějaké „poznání“? Není vždy užitečné zažít, poznat a vědět víc?

Podle Písma ne. Určitě bylo Božím záměrem dát lidem co největší poznání. Zároveň je však chtěl ušetřit dlouhodobého utrpení.

A právě takové utrpení bylo následkem poznání, co to znamená, když se lidé rozhodnou vládnout si sami a odmítnou tak vládu Hospodina.

O tisíciletí později, když se Izraelité dožadovali krále, Hospodin je nejen seznámil s následky takové touhy (připomněli jsme si je minulý týden), ale zároveň svému lidu jasně řekl, že rozhodnutí vzdát se jeho přímé vlády bude trvat až do konce.

Izraelští králové byli stále bezbožnější. Následkem špatného příkladu králů se i celý Boží lid stal tak světským a tak vzdáleným od svého poslání, že Bůh jim dal ještě více toho, po čem toužili: lidskou vládu.

Přístupovat ke knize Daniel s tímto porozuměním může být poučné: střídání království zobrazených ve viděních knihy není jen obžalobou „národů“ (pohanů), ale také obžalobou selhání Izraelců a jejich odmítnutí následovat Boží *micvot* (přikázání). Místo svobody, kterou lidé dostali na začátku v Edenu, tedy prožívali nesmírně dlouhé období otroctví a poddanosti. A právě tento stav se měl stát novou „učebnou“, kde ochotná srdce mohou nejen poznávat následky svého rozhodnutí, ale mohou být i svědky ostrého protikladu mezi královstvími tohoto světa a Božím královstvím.

Aplikace

Uvažuj o poznání, které bys raději neměl. Nebyl by život každého z nás lepší a krásnější, kdybychom nevěděli nejen o mnoha podobách zla na světě, ale kdybychom především neznali „smrt“? Jak nám to pomáhá pochopit zákaz, který dostali první lidé v Edenu?

DANIEL 2

³¹Ty jsi, králi, viděl jakousi velikou sochu. Byla to obrovská socha a její lesk byl mimořádný. Stála proti tobě a měla strašný vzhled. ³²Hlava té sochy byla z ryzího zlata, její hrud a paže ze stříbra, břicho a boky z mědi, ³³stehna ze železa, nohy dílem ze železa a dílem z hlíny. ³⁴Viděl jsi, jak se bez zásahu rukou utrhł kámen a udeřil do železných a hlíněných nohou sochy a rozdrtil je, ³⁵a rázem bylo rozdrčeno železo, hlína, měď, stříbro i zlato, a byly jako plevy na mlatě v letní době. Odněl je vítr a nezbylo po nich ani stopy. A ten kámen, který do sochy udeřil, se stal obrovskou skálou a zaplnil celou zemi. (Da 2,31–35)

Osobní studium

Stalo se to během babylónského zajetí. Právě tehdy Bůh prostřednictvím proroka Daniela představil nejpoutavější popisy, jaké máme o vztahu mezi Božím lidem a královstvím tohoto světa. Jeho lid už nebyl nezávislou entitou a už jen přijímal následky vlastních rozhodnutí. (A možná se z nich snažil poučit.)

Úvodní text (Da 2,31–35) přináší rozsáhlý panoramatický pohled na světové dějiny až do konce. Jaké důležité pravdy se můžeme naučit z tohoto úžasného proroctví?

Na konci devatenáctého století z mnoha lidí vyzařovala nová důvěra v lidský pokrok. Například Světová výstava v Paříži roku 1900 byla pozoruhodnou přehlídkou optimistického pohledu na budoucnost. Všichni věřili, že očividný a často dechberoucí technologický a vědecký pokrok pomůže konečně vyřešit i ty nejhorší problémy lidstva. Vstup do dvacátého století vnímali mnozí myslitelé s neskrývaným optimismem. Byli přesvědčeni, že osvícenské ideály – mezi které patřily lidská dokonalost a síla rozumu – přinesou lidstvu novou, úžasnou éru.

První světová válka však tyto sny rychle zničila. Do konce dvacátého století v různých válkách zahynulo více než dvě stě milionů lidí. Možná jsme pokročili v technologickém smyslu, ale určitě ne v morálním. Abych parafrázoval i slova Martina Luthera Kinga, „máme řízené střely, ale nikým a ničím neřízené lidi“. A to je opravdu děsivá kombinace.

Mnozí studenti proroctví si všimli, že kovy zmíněné v Danielovi 2 jsou seřazeny podle své hodnoty sestupně: zlato je nahrazeno stříbrem, stříbro mosazí a mosaz železem, dokud celý obraz neskončí železem a hlínou.

Charles Darwin, Karl Marx a další myslitelé devatenáctého století se nás pokoušeli přesvědčit, že lidstvo nějakým způsobem směřuje vzhůru a vpřed – že se biologicky a sociálně vyvíjíme. Je pravda, že v některých směrech se lidská existence opravdu zlepšila (alespoň na hmotné úrovni). Kdo se však zaměří na způsob, jakým je dnešní svět spravován, a na rozhodnutí, která se v něm přijímají, ten asi těžko bude hledět do budoucnosti s bezbřehým optimismem v souvislosti s mírem, bezpečností a prosperitou.

Aplikace

Ježíš varoval: „Budete slyšet válečný ryk a zvěsti o válkách [...] Povstane národ proti národu a království proti království, bude hlad a zemětřesení na mnoha místech“ (Mt 24,6.7). Tato varování znějí vážně. V čem pro nás mohou být zdrojem útěchy?

DANIEL 7

¹V prvním roce vlády Belšasara, krále babylónského, viděl Daniel sen, vidění mu prošla hlavou na jeho lůžku. Hned tedy v hlavních rysech ten sen popsal. ²Daniel řekl: „Viděl jsem v nočním vidění, hle, čtyři nebeské větry rozbouřily Velké moře. ³A z moře vystoupila čtyři veliká zvířata, odlišná jedno od druhého. (Da 7,1–3)

Osobní studium

Sen z Daniela 2 měl možnost poznat jako první babylónský král.

Daniel má příležitost spatřit stejné téma jako Nebúkadnesar, byť z jiné perspektivy. Namísto sochy vidí postupně národy, které vystupují z moře jako výsledek působení větru vířícího vodu. Mezi těmito národy probíhaly stálé spory, což mělo za následek neustálé přesuny moci mezi nimi. Verše jako Ž 65,6–9; Iz 17,12.13 a Jr 46,7.8 používají analogii záplav a vln k zobrazení nepokoje mezi národy.

Naproti tomu zaslíbená země existovala, alespoň na určitou dobu, jako ostrov klidu a bezpečí uprostřed moře pohanských království. Vyvolený lid stál na pevném základě Boží vlády, na rozdíl od neposlušných národů kolem něj.

Soustřeď se na úvodní verše (Da 7,1–3). V této scéně je mnoho pohybu. Co se můžeme naučit z těchto obrazů? Co představují šelmy (zvířata), které vystupují z moře?

Daniel sleduje chaos pohanských válek, když najednou z moře začnou vystupovat

velké šelmy. Problémy a spory mezi pohanými se nyní stávají součástí problémů jeho vlastního národa. To Izraelci se rozhodli žít jako pohané, takže teď budou žít s (a pod) pohany. Počínaje babylónskou nadvládou se Boží lid už nikdy netěšil úplné nebo dlouhotrvající samostatnosti.

Tato ztráta samostatnosti bude i pro dnešní Boží lid přetrvávat až do konce – tedy do chvíle, kdy se Kristus konečně vrátí na své právoplatné místo jako náš Král. V Novém zákoně pokračuje utrpení Božího lidu nejprve pod nadvládou Římské říše a později pronásledováním malého rohu, nástupce pohanského Říma.

Přestože z pohledu dějin byla některá království, říše či národy „lepší“ než jiné a některá období byla klidnější, naprostá většina historie národů, lidí a říší přecházela od jedné tragédie ke druhé a od jednoho utlačovatele k druhému. Často se to všechno děje pod vládci, kteří všechny přesvědčují o svých nejlepších úmyslech. Tato historická zkušenost stojí v příkrém rozporu s Božími záměry pro lidstvo. Lidé se však rozhodli jinak.

Aplikace

Jak nám Ř 3,10–19 pomáhá lépe chápat, co se děje ve světě? V čem verš 19 ukazuje, proč ve svém životě tak zoufale potřebujeme evangelium?

MEZI ZEMÍ A MOŘEM

¹⁵A had za ní vychrlil ze chřtánu proud vody jako řeku, aby ji smetl. ¹⁶Ale země přispěla ženě na pomoc, otevřela ústa a pohltila tu řeku, kterou drak vychrlil. (Zj 12,15.16)

¹Tu jsem viděl, jak se z moře vynořila dravá šelma o deseti rozích a sedmi hlavách; na těch rozích deset královských korun a na hlavách jména urážející Boha. [...] ¹¹Vtom jsem viděl jinou šelmu, jak vyvstala ze země: měla dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak. (Zj 13,1.11)

Osobní studium

Biblické obrazy země a moře (nebo vody obecně) jsou zejména v proroctvích velmi důležité a poučné. Zaměřme se tedy na ostrý kontrast mezi symboly země a moře v biblických proroctvích.

„Symbolicky, když země a moře stojí vedle sebe, země často představuje uspořádaný svět, nebo dokonce přímo Izrael, zatímco moře označuje pohanské národy, které jej ohrožují tak, jako moře ohrožuje pevninu.“ (NEALL, Beatrice S. „Sealed Saints and the Tribulation“ v *Symposium on Revelation*, sv. 1, Silver Spring, MD: BRI, GC SDA, 1992, s. 260)

Z tohoto pohledu je pevnina (země) místem stability vycházející z Boží vlády, zatímco moře představuje nestabilní neklid národů založených na lidské pýše.

V souvislosti s myšlenkou vyjádřenou výše si prostuduj úvodní verše (Zj 12,15.16 a 13,1.11). Všimni si vzájemného vztahu vody a země. Jak nám tyto obrazy mohou pomoci pochopit biblická proroctví?

Všimněme si, že drak používá vodu k pronásledování ženy (církve). Jak jsme viděli, v proroctvích voda často symbolizuje svět-

ské vlády a neklid a chaos, které je doprovázejí. Můžeme tedy sledovat, jak satan dokáže využívat masy, pobízené jejich vůdci, k pronásledování Božího lidu během velké části dějin církve.

Adventisté sedmého dne si uvědomili, že Zj 12,16 odkazuje na migraci pronásledovaných věřících do Nového světa. Pokud je naše chápání země a moře správné, co to říká o vzniku Spojených států amerických?

Mohli bychom tuto „zemi“ považovat za obdobu „zaslíbené země“, tedy místa vyhrazeného pro Boží lid? Mohl by to být důvod, proč se šelma ze země nejprve jeví jako Beránek? Přestože Amerika nikdy nebyla „novým Izraelem“, jak to někteří z jejích prvních zakladatelů rádi tvrdili, dlouho byla zemí náboženské svobody pro miliony lidí utlačovaných a pronásledovaných pro svou víru.

Naneštěstí tato šelma připomínající Beránka bude jednoho dne mluvit „jako drak“ (Zj 13,11). Spojené státy, které byly pro pronásledované velmi dlouho majákem náboženské svobody, se stanou tím, kdo bude pronásledovat pro víru. Jde o další následek toho, co se stalo, když lidé odmítli Boží vládu a rozhodli se vládnout sami.

Aplikace

Co můžeš udělat pro to, aby tvůj život stál na základech Boží stability a neměnnosti (na „zemi“) a nebyl jsi zmitán zmatkem a pýchou světa („mořem“)?

MUSÍŠ ZNOVU PROROKOVAT

⁸Hlas, který jsem slyšel z nebe, opět ke mně promluvil: „Jdi, vezmi tu otevřenou knihu z ruky anděla, který stojí na moři i na zemi.“⁹Přistoupil jsem tedy k tomu andělu a požádal ho, aby mi tu knihu dal. Řekl mi: „Vezmi ji a sněz; v žaludku ti zhořkne, ačkoli v tvých ústech bude sladká jako med.“¹⁰Vzal jsem tu knihu z ruky anděla a snědl ji; v mých ústech byla sladká jako med, ale když jsem ji pozřel, zhořkla mi v žaludku.¹¹Tehdy jsem slyšel: „Je třeba, abys znovu prorokoval proti mnoha národům, kmenům, jazykům i králům.“ (Zj 10,8–11)

Osobní studium

Církev, která zůstane věrná Bohu do konce času, se zrodila v Novém světě, přesně tam, kam v sedmáctém a osmáctém století utíkali lidé toužící po náboženské svobodě. Vzhledem k dlouhotrvajícím náboženským a politickým překážkám, které existovaly v jiných částech světa, je nepravděpodobné, že by toto hnutí tak rychle a s takovou silou povstalo na nějakém jiném místě než v nové zemi, ze které se později staly Spojené státy.

Přečti si text Zj 10,1–11, který popisuje zrod církve, jež zůstane věrná až do konce. Vyhledej v těchto verších některé prvky, o kterých jsme mluvili (například „národy“, „země“ a „moře“). Aniz bychom do tohoto textu vkládali své vlastní myšlenky, co se z těchto veršů můžeme dozvědět a naučit?

Anděl „vykřikl mocným hlasem“, podobně jako volali tři andělé ze Zj 14 a anděl ze Zj 18. V dějinách jde o velmi naléhavý moment. Začíná totiž dílo věrné Boží církve adresované mnohým „národům, kmenům, jazykům i králům“ (Zj 10,11).

Anděl drží „knížku“ (ř. *biblaridion*, doslova „malý svitek“) – pravděpodobně knihu Da-

niel (viz Da 12,4) – která je otevřena poprvé po mnoha generacích. Anděl stojí jednou nohou na moři a druhou na zemi. Může to vyjadřovat myšlenku, že poselství je určeno pro celou zemi (Starý i Nový svět) v zeměpisném smyslu. Tento obraz však může vyjadřovat i to, že jde o poselství adresované všem národům: tedy lidem, kteří žijí na zemi, i těm, kteří žijí v moři „pohanů“.

Svět konečně ozáří Boží sláva a každý bude moci slyšet poselství ze Zj 14 určené pro čas konce. Podobně jako v případě Izraele je posláním církve kázat evangelium „po celém světě na svědectví všem národům, a teprve potom přijde konec“ (Mt 24,14).

Bůh posouvá lidské dějiny k jejich velkému závěru. Bude to znamenat nejen konec lidských říší a vlád, ale také věčnou vládu Krista na Božím trůnu. Již v knize Daniel Bible zcela jasně, bez jakýchkoli pochybností, říká, že všechna pozemská království budou zničena. Po těchto říších a jejich ohavném dějinném dědictví nezůstane ani stopy, protože je nahradí věčné Boží království (Da 2,34.35.44.45). Bude to království, kde už nikdy nebude hřích, utrpení, nemoc, zlo a smrt (Zj 21,1–4).

Aplikace

Proroctví z Da 2 a 7 velmi přesně předpovídala vzestup a pád všech zmíněných říší. Jedná se o úžasnou přesnost, pokud si uvědomíme, kdy kniha Daniel vznikla. V čem nám toto poselství může pomoci důvěřovat Bohu i v souvislosti se zaslíbením o věčném a spravedlivém království našeho Boha?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 10. kapitolu „Babylónská věž“ z knihy *Na úsvitu dějin* (PP 117–124; NUD 49–51). „Viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly“ (Zj 21,1). Oheň, který stráví bezbožné, očistí zemi. Odstraní každou stopu prokletí. Žádné věčně planoucí peklo nebude vykoupeným připomínat strašné následky hříchu.

Zůstane jediná připomínka: Náš Vykupitel navždy ponese stopy po svém ukřižování: na jeho raněné hlavě, v jeho boku, na jeho rukou a nohou zůstanou stopy krutého díla, které působí hřích. Prorok popsal Krista v jeho slávě takto: „Po straně má rohy, v nichž je skryta jeho síla“ (Abk 3,4). Proboděný bok, odkud vytékal proud krve, která smířila člověka s Bohem – tam je Spasitelova sláva, zde je skryta jeho síla. „Mocný k spasení“ je díky své výkupné oběti. Má moc vykonat spravedlnost nad všemi, kdo pohrdli Boží milostí. Stopy po jeho pokoření jsou jeho nejvyšší poctou. Rány Golgoty budou trvalým, věčným svědectvím jeho moci.“ (GC 674; VDV 435)

Otázky k rozhovoru

1. *Všechny pozemské úspěchy – bez ohledu na jejich majestátnost, slávu a obdivuhodnost – se nakonec změní v prach a popel. To se týká všech pozemských snah, o které tady na zemi usilujeme. Proč je vždy důležité mít na paměti tento pohled? Jak nám toto vědomí může pomoci mít v životě správně uspořádané priority?*
2. *Pozorně si prostudujte popis šelmy z moře ve Zj 13,1–10. V čem je tato šelma přirozeným důsledkem smýšlení Babylóna? Je to jednoznačně sumář všech lidských „národů“, od Babylóna až po mocnost malého rohu. Jaké charakteristiky každé říše přetrvaly po celou dobu? Jakými způsoby svět v dnešní době odráží hodnoty Babylóna nebo třeba Říma?*
3. *Jak můžeme jako adventisté najít správnou rovnováhu mezi následováním Boha a respektováním zákonů státu, ve kterém žijeme? Co se stane, když poslušnost jednoho vede k neposlušnosti druhého?*